

RENAU

RENAU

Poblet amb municipi en el Cp. Tarr., 16 k. a l'E. de Tarragona, a la dreta del Gaïà.

PRON.: *řenáu* a Vilabella i el Morell (Casac. 1920) i a Vila-seca, 1931 (Ll. 29, 204). No sé en què es funda Em. Morera (GGC, 347) per dir que ja existia en el S. XI.

MENCIONS ANT. Es veu que a mitjans del S. XII era només un mas. 1161, en un doc. de l'arquebisbe Bernat cedint a Guillem de Claramunt part dels delmes de Montoliu: «Decimarum q. sunt infra term. de Monte Olivo --- ab ipso Mulnar --- viam que transit infra Guitard et Tapiolas, et serra sicut aque vergunt versus Gaianum, sub *Madrigeram*, et revertitur sub ipso manso de *Renaldo*, et vadit in Gaianum» (Li. Bl. de Santes Creus, § 101.10); sobre el Gaïà, ço que correspon a la situació de *Renau*, dins l'esfera d'interessos del monestir de Santes Creus (que és uns 10 k. més al NNE.); 1359: *Renau* (CoDoACA XII, 38).

ETIM. Aebischer (*Top.*, 29) no en troba cap menció antiga, però ja diu correctament que ve del NP *Renau*, provinent del germ. RÄGIN(A)ALD (Först., 1237). La forma *Renaldo* de la menció de 1161 que assenyalam ara per primer cop confirma encara millor aquesta etimologia (que ja donava evidentment com admesa en E.T.C. I, 246).

En efecte aquest nom de persona és conegut i molt corrent en els nostres textos medievals. P. ex. *Reinallus*, en doc. barcelonès de 967 (Mas, NHBna. iv, 62); que sembla haver estat molt difós en el vell bisbat de Tarragona: un *Renaldus* és esmentat també però imprecís en un altre doc. de Stes. Creus, a. 1172, i un *Reinaldus* figura com testimoni en un altre del monestir, de 1173; un *Renaldus*, frare cellerer, a. 1246, signa en un doc. de Poblet (Font Rius, C. d. p., § 287); a l'índex del Li. Fe. Ma. figuren diversos *Renal* de Carcassona i sengles *Renaldus* de Bna. i Girona. (No el confonguem amb *Renard* RAGINWARD, p. ex. un *Renardus* Bernardi, ciutadà de Berga any 1256, erròniament més avall *Renad*, en C. d. p., § 300.)

En la nostra onomàstica apareix en altres variants: *Renoaldi* a. 996, en P. i R. d'Abadal, n.º 316. *Reinal*, cognom rossellonès força difós: en tinc nota així (o fixat en NLL menors) a Hortafà, Perestortes, Òpol i Glorianes (xxv, 187.10; xxvi, 181.10 etc.). També valencià: *Hort de Reinal*, a Picassent; i amb la -s del cas subjecte germànic, *Reinals* és cognom en diverses comarques, com el Maestrat: «Ombria 'l *Reinals*» al Boixar (xxvii, 139.10): o en variant probablement mossàrab, Mas de *Reinaldo* a les Coves de Vinromà (xxviii, 150.4). També ha deixat rastre toponímic en algun altre lloc la variant mateixa del poblet estudiat: Can *Renau* a St. Aniol de Finestres (xliv, 102).

Rencules, V. *Rancura* *Rendaguanya*, V. *Re-* (misc. ar.) *La Reneta* (= *L'Arreneta*), V. *Ranes*

RENG

Del mot bàsic i antic que val per 'rengle, filera' en català (DECat vii, 244 ss.). Sovint especialitzat per a rengleres d'oliveres i plantes semblants, sobretot a banda i banda de l'Ebre (244b21). També com NL genèric, p. ex.: *Lo řęę* de Cap Corb a la costa d'Alcalà de Xivert; o als rengs d'herba, llavors en part confós amb *rem* (d'on el Coll de *Malrem* entre la Garrotxa i el Vallespir etc.: 246b11 ss.). Amb derivats: *Rengar* 'olivar, conjunt d'oliveres i altres arbres' (246b34 ss.); genèric de molts llocs: *Lo reńgá* de la Borda (a Bressui, pall.). Sengles llocs menors *Lo Rengà* o *Los Rengàs* a Escàs, Rodés, Caregue, Puiforniu; *Lo Rengaró* a Jou; *L'Arreńgà Vell* (explicat en 246a45) a Erinyà. Prat de *Renguetes* a Mont-ros de Flamicell, explicat en 245a22.

RENOLLA, Cala ~

A la costa Tarrag.-Tortosa, 0k2 a l'O. de L'Ametlla (segons el plànol p. p. M. T. Montanya Martí (*Noms sotaiguats*, vol. III). Cf. Racó *La Granolera* empord., a la costa del Port de la Selva (*Onom. C. iv*, 377b53). Però és dubtós que siguin derivats del ll. RANA o de les seves variants, deu venir de *granota* o RANUCULA, ll. cl. *ranuncula* 'granoteta', i planta aquàtica; a causa de la l (no ll) del NL empordanès; i d'altra banda RANUCULA només s'ha conservat en la franja frprov.-való.

Altrament *Renolla* ens recorda per una part, *olla* 'gorga', i per l'altra, *arran* 'aixopluc de pastors i bestiar', tan escampat a les muntanyes de tot el Migjorn valencià. *Arran* d'Abril a Benimantell, A. de l'Escalada a Confrides, *Arran* del Penyó, *Arran Roig* etc. (DECat vii, 97a31-30. Vindria aquest també d'un *Arran-de-olla* (> *Arren(e)olla*). Encara que sigui combinació fonètica i sintàctica complicada; per més la serra del Coll de Balaguer és lluny de la Serra de Bèrnia.

RENTADOR

Derivat de *rentar*, veg. DECat vii, 251b4-30.

El Rentador de les Bruixes, gran bassa o estanyol, vora el cim del Bassegoda, pujant d'Albanyà (Pere Coromines). Altres NLL *El Rentador*, a Cardós i Vall Ferrera (1932-4), i valls de Boí (1953) i de l'Alta Ribagorçana (BDC vi, 34); a Solsona hi havia un *rentador* a la placeta dels Tints, que també fou usat per desinfectar la roba d'un mort (1964). Balears: Mall.; Menorca: «Es *rentadors* on les dones *renten* són a *La Fontassa*» (Mercadal); a Eivissa anomenen s *řęntadó* de ses bótes el lloc on, prop de St. Jordi de Rafaltrobat, esbandeixen els barrils de sal de les salines (1963); a l'Alt Pallars: a Rialb de Noguera, a l'indret de dins el poble on hi havia hagut safareigs, li diuen encara *Les Rentadores* (1959).